

Г.М. Дубинська, О.М. Ізюмська, О.М. Минак, Н.В. Грінченко
**ЗАСТОСУВАННЯ ЕКСТРАКТУ ЕХІНАЦЕЇ ПУРПУРОВОЇ
ДЛЯ РЕАБІЛІТАЦІЇ ЛЮДЕЙ З ІНФЕКЦІЯМИ ДИХАЛЬНИХ
ШЛЯХІВ, ЯКІ ЧАСТО РЕЦИДИВУЮТЬ**

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава

Хронічні рецидивні інфекції дихальних шляхів є найчастішою ознакою вторинного імунодефіциту. При частих рецидивних інфекціях дихальних шляхів, що можуть ускладнюватися і потребують призначення повторних курсів антибіотиків, часто розвивається дисбактеріоз, активується умовно-патогенна мікрофлора, що, поряд зі зміненою реактивністю і виснаженням факторів місцевого імунітету, поглиблює і зумовлює подальше прогресування дезадаптаційних змін. Тому сьогодні перед практикуючими лікарями стоїть питання своєчасного виявлення та корекції зрушень у захисних системах на стадії передхвороби. Особливої уваги заслуговують препарати рослинного походження з комплексною протівірусною, антибактерійною, протизапальною, імуномодулювальною і метаболічною дією, зокрема екстракт ехінацеї пурпурової.

Мета нашого дослідження – оцінити вплив екстракту ехінацеї пурпурової на деякі показники місцевого і системного імунітету в людей з хронічними часто рецидивуючими захворюваннями дихальних шляхів.

Оцінка клінічної ефективності екстракту ехінацеї пурпурової проведена в 68 осіб різної статі молодого віку (середній вік – $(25,3 \pm 1,2)$ року), які протягом року часто (більше 4 разів) переносили ГРЗ у вигляді ринофарингіту, ринофаринготонзиліту, тонзиліту, бронхіту і не мали ознак іншої соматичної патології. Екстракт ехінацеї пурпурової призначали навесні при відсутності ознак гострого запалення по 100 мг 2 рази на день протягом 3 тиж. Ефективність терапії оцінювали за клінічними та імунологічними показниками після завершення прийому препарату. За обстеженими спостерігали протягом 6 міс. Імунологічні показники порівнювали з контрольною групою (20 осіб, рівноцінних за статтю і віком), які практично не хворіли або рідко (у середньому 0,5-1,0 разу на рік) хворіли на ГРЗ.

Проведені дослідження показали, що прийом екстракту ехінацеї пурпурової позитивно вплинув на показники імунітету і підвищив функціональний стан імунокомпетентних клітин. Так, після завершення лікування суттєво поліпшилися показники місцевого імунітету: вміст sIgA і лізоциму в слині вірогідно зросли (в 1,3 і 1,4 разу відповідно). Відновилися також показники клітинного імунітету – вірогідно підвищилися і досягли показників контрольної групи відсоток фагоцитуючих нейтрофілів, Т-активних лімфоцитів і зменшилася кількість функціонально неактивних 0-клітин. Призначення екстракту ехінацеї пурпурової суттєво підвищило рівень енергетичного обміну імунокомпетентних клітин. Так, активність сукцинатдегідрогенази і α -гліцерофосфатдегідрогенази лімфоцитів після завершення лікування реєструвалася суттєво вищою, на рівні показників контролю, що і пояснює зростання їх функціональної активності.

Дані клінічного спостереження показали, що після лікування протягом 6 міс. не хворіли 72 % обстежених, а перенесли ГРЗ у легкій формі – 28 %. У жодному випадку при прийомі екстракту ехінацеї пурпурової не відмітили побічної дії та алергічних реакцій.

Таким чином, проведені дослідження показали, що профілактичне застосування екстракту ехінацеї пурпурової в осіб з частими рецидивами інфекцій дихальних шляхів в анамнезі сприяє підвищенню рівня окисно-відновних процесів в організмі і призводить до підвищення функціонального стану систем місцевого і клітинного імунітету. Отримані дані дозволяють рекомендувати препарат як такий, що підвищує опірність до інфекцій дихальних шляхів.